

"Proletarec" je delavski list za misleče čitatelje.

PROLETAREC

GLASILO PROSVETNE MATICE J. S. Z.

OFFICIAL ORGAN JUGOSLAV FEDERATION, S. P.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE

ST. NO. 1306.

Entered as second-class matter, December 8, 1917, at the post office at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

CHICAGO, ILL., 15. SEPTEMBRA, SEPTEMBER 15, 1932.

Published weekly at 2825 W. 28th St.

LETO — VOL. XXVII.

VODSTVA POMOŽNIH AKCIJ V STRAHU PRED ZIMO

OBUPNI APELI NA ZAKONODAJE ZA OMILJENJE BEDE MED LJUDSTVOM

Tolžilne vesti ne odpravijo krize. — Kje dobiti sredstva v pomoč nezaposlenim? — Gluhi poslanci

Kapitalistično časopisje je polno tolžilnih vesti o vračajoči se prosperiteti. Uredniki vedo, da so razmere zdaj slabše nego so bile spomladi in veliko bolj kritične kakor lani, toda konferenca kapitalistov pod vodstvom Hooverja jim je naročila, naj pišejo optimistično o gospodarskem stanju, da vrnejo ljudem "zaupanje v prihodnost" in da nastane na ta način "boljša psihologija med narodom".

Stalno brezposelnih je nad deset milijonov. Po par dni zaposlenih je milijone. Nad 30,000,000 ljudi v mestih je v bedi. Med njimi so ne le industrialni delavci, nego tisoči bivših malih trgovcev, zdravnikov, odvornikov, učiteljev, profesorjev itd. Ljudje iz srednjih slojev, ki so dolgo mislili, da kriza njih ne more zadeti, so morali spoznati, da njih lahko tepe prav tako kakor delavce, kadar jih vrže tovarna na cesto.

Privatne dobrodelne družbe, o katerih je pred par leti dejal Hoover, da bodo popolnoma kos nalogi, so večinoma le še ime — firme brez denarja v blagajnah. Bogataši so dali enkrat, pa mislijo, da je zadosti. Delavci ne morejo več, ker sami nimajo. Privatna dobrodelnost bo to zimo zbrala skupaj komaj par milijonov, drugo potrebno vsoto pa bo treba iskati drugje, ali pa prepustiti bedne smrti valed glada.

Republikanski in demokratični poslanci so bili dozdaj večinoma gluhi za apele na pomoč in zavračali predloge, ki so doleteli vase za direktno podporo nezaposlenim. Zdaj, ko si ne morejo več zatiskati ušes, pa vprašujejo, kje dobiti denar, kajti v državnih blagajnah tudi ni nič v take namene. In predlagajo večji davek na gasolin, in še rajše splošen davek na potrebinsčino, namesto da bi obdavčili velike imovine ter velike dohodke. Če hočejo dobiti od bogatašev prispevke v kampanjski fond, jih seveda ne

smemo "preveč" obdavčiti. Komisije, ki upravljajo pomožne akcije, so soglasno mnenja, da bo prihodnje zimo med ljudstvom, ki je vsled nezaposlenosti, boleznih, propadlih bank in špekulantskih prevarantov brez sredstev, toliko bede kakor še nikdar v zgodovini te republike. Prihajajo pred mestne svete, okrajne odbore, guvernerje in legislature ter jih svare, da je situacija resna in odklanjanje odgovornosti nevarno. Ilinoiska pomožna komisija je spročila zakonodajni, ki je bila v ta namen sklicana v Springfield k posebnemu zasedanju, da je treba skozi zimo najmanj 36 milijonov dolarjev, da se bo preskrbelo živila vsaj najpotrebnejšim. Če pa se jim hoče plačevati še stanarino, je treba precej milijonov več. Pravijo, da so poslanci kar stremeli od začudenja in nato vpraševali, kje vzeti denar? Radi bi ga dobili na posodo in bodo potipali rekonstrukcijsko finančno korporacijo, ki pa ima v ta namen za vseh 48 držav le 300 milijonov, ostalo pa je na razpolago bogatašem, ki lastujejo korporacije.

Ker je ljudstvo v zakonodajah brez zastopstva, se republikanski in demokratični poslanci zganajo šele, ko je že prepozno, in še takrat le s takimi pomožnimi načerti, ki prav malo pomagajo, zato je naravno, da se kriza veča in sporedno z njo beda. Če takih razmer ne te, je edini izhod, da agitirate za program, kakršnega je vam predložila socialistična stranka. Zmagala bo z njim, kadar bo delavstvo hotelo.

Konvencija JPZS Dne 19. sept. se prične v S. S. Turn Hall v Milwaukeeju osma redna konvencija Jugoslovanske podporne zveze "Sloga". Udeležijo se je okrog 80 delegatov in glavnih odbornikov. JPZS ima 18 društev z blizu 3000 člani v obeh oddelkih. Njena imovina znaša nad četrt milijona dolarjev. Delokrog ima le v Wisconsinu. Konvenciji te napredne organizacije želimo mnogo uspeha.

Kampanjski shodi v Penni in drugje velik uspeh Vsi shodi v Pennsylvaniji, na katerih je govoril Joško Oven, so bili uspešni. Shoda dne 9. sept. v Clevelandu, na katerem je govoril Norman Thomas, se je udeležilo nad tri tisoč oseb, v Indianapolisu, Ind., par dni prej, pa 10,000.

Soc. mladinska liga Socialistična mladinska liga (YPSL) je dobila od začetka junija t. l. nad 50 novih postojank.

Brezposelni železničarji Nad 700,000 ameriških železničarjev je nezaposlenih, 1,050,000 pa jih dela le polovico časa.

PREMOGARJI V ILL. SNUJEJO NOVO UNIJO PROTI LEWISOVI UMW

Ilinoiski premogarji so se spet odcepili od Lewisove U. M. W. of A. in na konvenciji v Gillespieju v začetku septembra ustanovili novo unijo, "Progressive Miners of America". Njeni odborniki pravijo, da reprezentira 80 odstotkov bivših članov UMW, medtem ko Lewis izjavlja, da bo ta poskus prav tako neuspešen kakor je bil prvi. Dejstvo je, da je večina rudarjev nezadovoljna ne samo v Lewisovim vodstvom, nego tudi z J. H. Walkerjem, ki načeljuje UMW ilinoiskega distrikta. Nova unija je določila, da se vrši prihodnja konvencija 3. oktobra v istem mestu kakor prva. Predsednik je Claude Percy. Komunisti so se že večkrat trudili, da obrnejo tok nezadovoljstva med premogarji v Illinoisu v svojo N. M. U., toda brez uspeha, dasi so tudi zdaj na delu.

Socialisti so na konferenci v Springfieldu ustanovili posebno pomožno akcijo, ki bo v oporo stavkarjem. V frakcijske boje med rudarji v Illinoisu pa se stranka kot taka ne bo umešavala.

"ČUDEŽI" SE ŠE ZMEROM GODE — ČE VERJAMETE

V Water Valley, Miss., imajo praznoverni ljudje "svetnico", ki je prišla iz nebes in se povrnila v svoje telo. Vidite jo na tej sliki. Piše se Laura Johnson, stara 17 let. Bila je bolna, nato je "umrla" in položila so jo v rakev, kakor je navada. Undertakerju ni prišla v roke.

Laura je po nekaj urah vstala iz krste in povedala prestrašenim žalovalcem, da prihaja iz nebes. Sloves tega čudeža je zavel po vsi državi in ljudje "svetnico" obiskujejo v trumah, kakor nekoč na Kranjskem vodiško Johanco, ki pa ni bila toliko podjetna, da bi vstala od smrti, nego je le "potila kri".

IZRABITE PRILožNOST. Delavci so danes pripravljene poslušati socialistične razlage. Poučite jih!

Norman Thomas med farmarji v Iowi

Socialistični predsedniški kandidat Norman Thomas je izmed vseh najaktivnejši v tej kampanji. Ko se je pričela stavka farmarjev v Iowi proti oderuškim prekupcem, jih je Thomas obiskal ter jim govoril na shodih. Na tej sliki je sodrug Norman Thomas (na desni) in odbor organizacije za protektiranje farmarjev v Iowi. Thomas jih je bodril, da naj vztrajajo v borbi in jim ob enem dokazoval, da trajnega izboda ali izboljšanja položaja za farmarje ne bo, dokler se skupno z delavci ne združijo v socialistični stranki za odpravo sistema, v katerem prvčita oderuštvu in izkoriščanje, ter ga nadomestijo s socialistično uredbo.

SOCIALISTIČNA STRANKA IMA NAD 1000 POSTOJANK V 45 DRŽAVAH

Thomas in Maurer bosta na glasovnici v najmanj 40 državah.—Soc. kampanja povsod v polnem zamahu

Samo tri države so, v katerih soc. stranka nima nobene postojanke, namreč Nevada, Louisiana in South Carolina. V ostalih jih je imela 1. septembra, ko je strankin tajnik Clarence Senior podal svoje poročilo na seji eksekutive, nad tisoč, vključivši postojanke socialistične mladinske lige. Vsak teden je ustanovljenih več novih. Vzelo pa bo še mnogo agitacijskega dela, predno bodo močne tudi v številu članstva in v vplivu.

Socialistična kandidata Norman Thomas in James H. Maurer bosta na glasovnici sigurno v 41 državah in prilično gotovo je, da bo stranka izvojevala pravico do rubrike na glasovnici za svojega predsedniškega in podpredsedniškega kandidata tudi v državah West Virginia, Oklahoma in morda v North Carolini. Socialisti ne bodo imeli kandidatov na glasovnici v treh državah, namreč v Idaho, Louisiana in Nevada. Vzrok so tehnične zapreke, katerih ni mogla premostiti. V prvo imenovanima smejo volilci zapisavati socialistične kandidate na glasovnico, v Nevada pa to ni dovoljeno in takih glasov ne štejejo.

Norman Thomas bo do konca kampanje nastopil na shodih v 38 državah in Maurer v 32. Na govorniški turi bo meseca oktobra tudi milwaški župan Hoan. Razen teh se vrši širom Zed. držav vsak dan stotine shodov, na katerih nastopajo drugi socialistični govorniki.

Za sistematiziranje kampanje deluje pod pokroviteljstvom soc. stranke poseben odbor strokovnih unij, katere so naklonjene socialističnemu gibanju; dalje farmarski odbor, ki vodi agitacijo med farmarji, odbor žensk, dijaški klubi, in

odbor simpatičarjev, ki ima širom Zed. držav že nad pet tisoč zastopnikov. Soc. stranka je v tej kampanji razpečala ogromno letakov in listov. JSZ je doslej izdala eno številko Proletarca (dne 1. sept.) v povečani nakladi z izbrano agitacijsko vsebino. Dalje je izdala platformo soc. stranke v slovenskem in srbo-hrvatskem jeziku. Razen tega letaka v srbo-hrvatiščini širi med Hrvati in Srbi še poseben proglas, v katerem jih poziva v socialistične vrste.

V kampanjski fond je nabrala soc. stranka doslej le kakih \$20,000, kar je zelo malo, toda s poštvovalnostjo sodrugov in sodružic je izvršila v prejšnjih tednih že toliko agitacijskega dela, kolikor bi ga demokrate ali republikanci ne mogli niti za milijon dolarjev.

Gabršček piše zgodovino goriških Slovencev

Andrej Gabršček, ki je bil pred leti za časa Avstrije prvak slovenskih narodnih liberalcev na Goriškem in ki se podpisuje za bivšega vodjo goriških Slovencev, piše na Dunaju svoje spomine. Izšli bodo v par delih pod naslovom "Zgodovina goriških Slovencev", kakor naznanja cirkular, poslan iz njegove pisarne. Prva knjiga je dokončana in izide decembra to leto. Stane \$2.25. Pisana je v slovenskem nacionalističnem duhu. Cirkular navaja, da naj se naročila z denarjem pošiljajo na naslov, Hranilnica dravske banovine, Ljubljana, Jugoslavija.

NAŠ TISK. Ko Proletarca prečitata, ponudite ga prijatelju s priporočilom, da ga naj ga prebere in potem naroči.

Dopisnikom, naročnikom in odbornikom klubov

Dokler bomo prisiljeni izdajati Proletarca vsled sedanjih ekonomskih težkoč le na štirih namesto na osmih straneh, je umevno, da mora mnogo dopisov odpasti. Objavljali bomo iz njih le glavne stavke in naznanila.

Nekaj dopisov je bilo že postavljenih predno je odbor sklenil zmanjšati list vsled naraslega dolga v tiskarni, in ti bodo objavljeni v celoti, med njimi zapisnik vzhodnoohijske konference, kadar mogoče.

List v tem OBSEGU ne sme ostati, ker ne zadostuje zahtevam, ki jih stavi nanj delavsko gibanje med Slovenci in ostali Jugoslovani. Mnogi važni opisi, mnoge dogodivščine, ki imajo vrednost in iz njih naročniki čitajo z zanimanjem, bodo neobjavljene.

List v tem OBSEGU ne sme ostati, ker ne zadostuje zahtevam, ki jih stavi nanj delavsko gibanje med Slovenci in ostali Jugoslovani. Mnogi važni opisi, mnoge dogodivščine, ki imajo vrednost in iz njih naročniki čitajo z zanimanjem, bodo neobjavljene.

Ena naselbine store vse v svoji moči, bodisi s prispevki v tiskovni fond kakor v agitaciji, da list v njih kraju ne nazaduje v številu naročnikov. Izmed velikih naselbin ima zdaj prvenstvo Chicago, kjer je število plačanih naročnikov ostalo na stari višini, kajti v nadomestilo za one, ki vsled brezposelnosti ali izselitve odpadejo, dobe agitatorji nove. In če bi bil Proletarec v drugih velikih naselbinah poročen toliko razširjen kakor je v Chicagu, bi imel okrog dva tisoč naročnikov več kakor sedaj. Izmed manjših krajev ima prvenstvo Girard, O., kjer zahaja Proletarec v stan skoro slehernega rojaka. Dobro obnavljajo naročnino v Little Fallsu in Gowandi, N. Y. ter mnogih drugih malih naselbinah.

Pod pokroviteljstvom klubov JSZ v Chicagu, Milwaukeeju, Clevelandu in Girardu so aranžirane priredbe čitateljev Proletarca v prid tiskovnega fonda. Enake akcije nameravajo podvzeti drugi klubi. Klub v Barbertonu stalno naroča 25 izvodov Proletarca, da jih razpečava med rojaki, zadnji teden pa je naročil 125 izvodov. V agitacijske svrhe pošiljamo sto izvodov za \$2, agitatorji pa jih prodajajo po 5c komad, ali pa jih plača klub za razdelitev na shodih ter drugih prireditvah.

Vsako naj stori kolikor more, da se Proletarca razširi in da zberemo zadostno vsoto v tiskovni fond za odplačilo dolga,—potem pa spet na osem strani!

Naše priredbe

Cleveland, O. — Kluba št. 27 in 49 priredita izlet za naročnike in druge prijatelje Proletarca v nedeljo 18. sept. na Močilnikarjevo farmo. Johnstown, Pa. — Piknik in shod kluba št. 5 v nedeljo 18. sept. Govornik Joško Oven. Chicago, Ill. — Izlet naročnikov in drugih prijateljev Proletarca v nedeljo 25. sept. h Keglu v Willow Springs. Girard, O. — Piknik v prid Proletarca v nedeljo 25. sept. Library, Pa. — Konferenca klubov JSZ in društev Prosvetne matice v nedeljo 25. septembra. Chicago, Ill. — Shod dne 5. okt. v dvorani SNPJ Govornik James H. Maurer in drugi.

Nov referendum

Vsi klubi JSZ in druge postojanke soc. stranke so dobili polo z vprašanjem, če so zato, da sedanji strankin kampanjski list America for All izhaja tudi po volitvah, in koliko izvodov so pripravljene vsak teden razpečati, oziroma naročiti. Priporočljivo je, da list ohranimo in da se klubi izrečejo v tem smislu.

Konferenca JSZ v Penni

V nedeljo 25. septembra bo imela zborovanje Konferenca JSZ za zapadno Pennsylvanijo. Vršila se bo v Slov. domu na Library. Vsi klubi in društva Prosvetne matice naj pošljejo zastopnike.

Župan Hoan na shodih

Milwaški župan D. W. Hoan bo govoril na desetih socialističnih kampanjskih shodih v raznih krajih dežele. Določeno je, da bo nastopil 1. oktobra v Detroitu in 9. v Pittsburgu. Ostali njegovi shodi bodo v Philadelphia, Schenestadyju, Bostonu, Bridgeportu, New Yorku, Newarku in St. Louisu.

PAMETEN UKREP ŠPANJE V PRID POLJEDELCEV

Konfiskacija veleposestev brez odškodnine.—Premoženje jezuitov bo vrnjeno ljudstvu.

Republikanska Španija je konfiscirala veleposestnikom 52 milijonov akrov zemlje, za katero jim ne bo dala nikake odškodnine. Razdeljena bo med poljedelce, ki so dozdaj le tlačani. Zasežena zemlja je cenjena na pet in pol milijarde dolarjev. "To je naredba republikanske pravice, ne maščevanje proti aristokratskim veleposestnikom", je dejal premier Manuel Azana. Za zaplenbo veleposestev se je ves čas borila socialistična stranka. Država je sklenila vrniti ljudstvu tudi posestva jezuitskega reda, katerih vrednost se ceni na 30 milj. dolarjev; premoženje jezuitov je znašalo sicer veliko več, toda so ga imeli prepisane na privatnike in kompanije. Jezuitski red, ki je bil ustanovljen pred 400 leti v Španiji, je sedanja republika razpustila januarja t. l. Okrog 4,000 jezuitov se je moralo izseliti iz Španije.

Thomasovi shodi

Norman Thomas bo govoril prihodnje dni v sledečih mestih: Milwaukee 26. sept. v Eagles Hall. — Kenosha 27. sept. ob 7. zvečer in v Racine ob 8:30. — Superior, Wis. dne 28. sept. ob 7:30 in v Duluthu, Minn isti večer ob 9.

NOVA POSTOJANKA.

Dne 12. sept. je bil na sestanku v dvorani SNPJ, v Chicagu ustanovljen angleški socialistični klub z delokrogom v lawndalskem okrožju.

ZNIŽEVANJE PLAČ TEPE DELAVCE, TRGOVINO IN INDUSTRIJO

Železniške kompanije se spet pripravljajo na znižanje plač svojim delavcem, ki bo zdaj drugo znižanje v tako kratkega časa. Jeklarne družbe so poglale mezde daleč navzdol. Vseposvodi vpijejo za ekonomiziranje, v mislih pa imajo odčipavanje zaslužka delavcem, katere so v tej paniki na ta način primorali garati za vsamotno nizko mezdo, ki v večini slučajev ne zadostuje niti za skromno preživljanje. Zaradi nižjih mezd je silovito oškodovan ameriški trg. Če delavci ne dobe plače, tudi zapravitvi ne morejo. Milijarde dolarjev je nemumna velebiznis na ta način odtegnil prometu.

Izhaja vsak četrtek.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00. Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Thursday by the Yugoslav Workers' Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor Frank Zaits Business Manager Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES: United States, One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.—Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

3639 W. 26th ST., CHICAGO, ILL. Telephone: Rockwell 2864.

546

Brezposelnost je periodičen pojav

V Zedinjenih državah je bilo že precej panik in kriz, ene pod republikansko, druge pod demokrasko administracijo. Največ pod prvimi, ker so republikanci največkrat v vladi. Silovita je bila kriza, ki je trajala od leta 1873 do 1879. Bila je udarec za ljudstvo industrialno in finančno. Pojavila se je zopet leta 1893 in ponehala šele 1896. Dobilili smo jo zopet v poletju 1907 in je poenajstala dve leti pozneje. L. 1914 je nas zopet obiskala. Ležala je nad delavci, dokler niso vabljiva vojna naročila pognala v tek kolesja industrije. Izgledalo je, da dela ne bo nikdar več zmanjkalo, a prišlo je l. 1920-21, ko so poselstniki tovaren naznanili, da bodo morali masinerijo spremeniti v smislu "mirnih razmer". Vzelo je dobro leto, predno je "prosperiteta" spet potrkala na vrata, in nato se je začela orgija kreditov. Bankirji so posejevali vsem, občinam, okrajem in državam, deželah na vseh kontinentih, in izdajali bonde vrh bondov. Ko je bilo ljudstvo najbolj pijano "prosperiteta" in najmanj pripravljeno na krizo, je zagrmelo leta 1929 na newyorški borzi in od tedaj se ljudstva polagoma dramijo in spoznavajo, da prosperiteta pod kapitalizmom še nikoli ni bilo in jo nikdar ne bo. Kar smo imeli, je bila le pijanost, ki je trajala nekaj časa, nji pa je sledil maček. Vzlic tem bridkim skušnjajm je vendarle res, da so tu vsi pogoji za splošno blaginjo. Vsega je v izobilju, samo človeške razsodnosti manjka. Ko bo še te zadosti, ne bo več vzroka za krize. Panike izginejo in nastalo bo resnično, trajno blagostanje.

Tolmačenje patriotizma

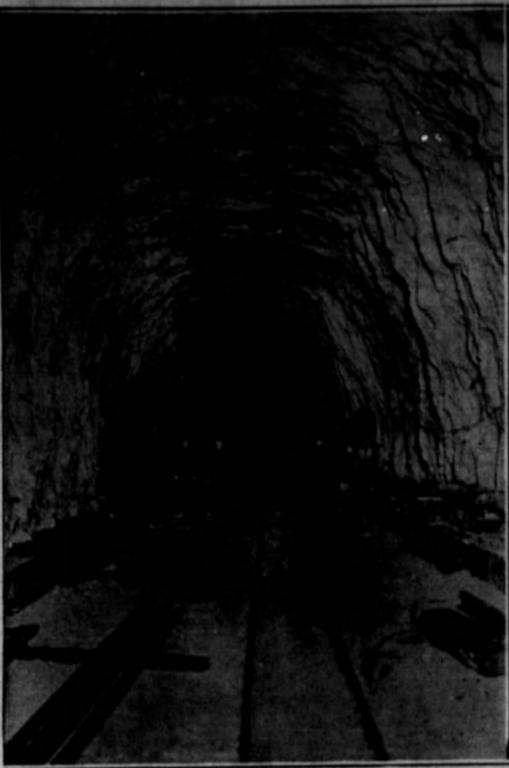
Ko so ameriške vojske in fante tekome vojne poklicali v armado, so one, ki so se odzvali ali bili "draftani", silovito pozdravljali. Kipečemu navdušenju ni bilo ne konca ne kraja. Vsakega, ki se je oblekel v vojaško uniformo, so slavili do opojnosti.

Ko so se vrnilo z bojišč in iz kemp, se je navdušenje poleglo kar čez noč. Armada je namreč izvršila svojo nalogo. Nevarnost nemške konkurence je bila zlomljena in opasni nemški imperializem je bil sesut. Imovina ameriških kapitalistov se je pomnožila za tisoče milijonov. Bivši vojaki so deležni priličnih privilegijev. Nihče pa ni garantiral zdravim kruha v slučaju brezposelnosti. Ta je prišla in udarila tudi v vrste veteranov. Ko je postala bolečina prehuda, so odšli v tisočih v Washington, opozoriti vlado na medvojnne obljube. Sprejeti so bili vse drugače kakor pred 15. leti. Vsemu Washingtonu so bili v nadlego. Oblastniki so se po tihem jezili, ker si zaradi še nepozabljenih obetanj niso upali takoj rabiti silo. Ali ko jim je strpnost pošla, so spustili na bivše vojsake policijo in sedanje vojsake. Enega so ubili, več jih potokli in nekaj aretirali. Nato so jih obtožili motenja javnega miru in nekatere tudi kaznovali. Bivši vojski se čudijo, ker ne razumejo, čemu so oblastniki zadržanje napram njim tako spremenili. Pred nekaj leti so jim še pripenjali medalje, zdaj jih nazivajo s trampii. Prej so jim obljubljali vse, zdaj jih pade celo s praznih stavbišč. Če se v razglabljanja dovolj poglobe, bodo zapopadli, čemu je socialistična stranka ne le proti vojni, nego proti militarizmu in vsem, ki ga podpirajo.

"Demokratski" škandali

Včasih perejo v preiskavah "republikanske", in včasih pa "demokratske" škandale. V vsakem preiskovanju je vprašanje korupcije, tatvine in graft. Zadnje tedne je bil na javni pozornosti newyorški župan Jimmy Walker. Z drago preiskavo, ki jo je naročila newyorška legislatura, so dokazali, da je Jimmy v času svojega službovanja prejel poleg redne plače tudi nekaj stotisoč dolarjev v nezasluzenih, ali pa v narobe zasluženih nagradah. Preiskava ni odkrila poznavalca ničesar novega, kajti nobena tajnost ni, da demokraski Tammany Hall v New Yorku ena najbolj korumpiranih političnih mašin v Zed. državah.

"DELAVCI SO SAMI KRIVI"

Ko so se delavci, zaposleni pri gradnji vodovodnega tunela v Chicagu dne 6. sept. spustili po iahtu navzdol na nočni list, se je pokvarila vzpenjača na vrhu in buket, v katrem so se peljali, je teletnil z vse silo na dno. Na delavce je padla na to še teža kabla. Trije so bili ubiti in šest nevarno poškodovanih. Pri preiskavi je inženir James J. Versluis, ki vodi gradnjo predora, dejal, da se je regularno dvigalo pokvarilo, zato so se peljali delavci v tunel skozi drug iaht, ki služi za dovažanje materiala in za dviganje izkopane zemlje. Popravilo regularnega dvigala bi vzelo le 15 minut, je dejal delovodja Versluis, toda delavcem se je tako mudilo navzdol, da niso hoteli čakati in se naložili v buket v drugem iahtu. Inženirju, ki je to pravil, so verjeli le uradniki, ker hočejo krivdo za nesrečo naprtniti delavcem. Tunel, ki ga grade pod Chicagu Ave., bo stal 13 milijonov dolarjev. Je posast mestne občine in spada k njenim vodovodnim napravam. Na sliki je tunel tik kraja, kjer se je zgodila nesreča.

J. Oven v Johnstownu

Johnstown, Pa. — V Penni ima soc. stranka na glasovnici tretje mesto. Vseh strank bo na nji zastopanih menda ne manj kot šest. Socialisti imajo popolno volilno listo. Dolžni so socialistov je, da v tej kampanji pouče one delavce, ki nimajo o delavskem gibanju in našem programu še nobenega pojma.

Nedavno je tu govoril s. Maurer. Njegov govor je bil zelo stvaren in prepričevalen. Škoda le, da ga ni poslušalo tri tisoč namesto tri sto ljudi. Od kluba št. 5 so bili storjeni koraki, da se dobi sem tudi Norman Thomasa. V tem kraju je mnogo nesocialistov, ki se zanimajo zanj in bi ga radi slišali na shodu. List "Johnstown Democrat" je Thomasa že večkrat pohvalno omenil. Je mnenja, da čimveč glasov dobi Thomas, toliko prej se bodo magnetje in vlada zavedli resnosti položaja in bede, v katero so pahnili ljudstvo.

V nedeljo 18. sept. bo govoril na pikniku kluba št. 5 na Highland parku, 10 minut hoda od Moxhama, Joško Oven. Kdor želi slišati v resnici dobrega govornika, naj ne zamudi te prilike. S. Oven je medni suženj odkar je zapustil ljudsko šolo. V delavskem gibanju je aktiven od rane mladosti. Prepotoval je ne le Zed. države nego tudi v Evropo, kjer je delal kot krojač v Avstriji, Švici, Franciji in Angliji.

Vstopnina bo prosta. V slučaju slabega vremena se vrši priredba v Slov. del. domu na Moxhamu. — Fr. Podboy.

Naš piknik in shodi

Chicago, Ill. — V nedeljo 25. sept. bo pri Keglu v Willow Springsu piknik naročnikov in drugih prijateljev Proletarca. Vstopnina je prosta. Igral bo Kochevarjev orkester. Eventuelni prebitek gre v tiskovni fond lista.

V sredo 5. oktobra priredi klub št. 1 s sodelovanjem drugih soc. organizacij v tem delu mesta shod v dvorani SNPJ, na katerem bo glavni govornik James H. Maurer. Govoril bo tudi Wm. A. Cunnea.

V nedeljo 23. oktobra vprižori dramski odsek kluba št. 1 v dvorani ČSPS veliko Cankarjevo dramo "HLAPCI".

Klub št. 1 obdržuje s sodelovanjem mladinskega odseka ušlični shod vsak četrtek večer na vogalu 26. ceste in Millard ulice. — P. O.

O konferenci v Salemu, O.

Na konferenci klubov JSZ ter društev Prosvetne matice dne 4. septembra v Salemu, O., je bilo zastopanih 18 organizacij. Predsedoval je Leo Bregar iz Kenmore, ki se je pokazal jako spretnega v tem poslu, zapisnik pa je vodil Ivan Babnik, tajnik kluba št. 27; Babnik piše zapisnik kot da je stenografiran, tako točno vse zabeleži. Tajnik Konference št. 2 Louis Zorko iz Clevelanda je podal poročilo o aktivnostih, ki je bilo bolj razveseljivo kakor katerokoli prejšnje. Enako vzpodbudna so bila poročila organizatorjev, katera so podali Anton Jankovič (Cleveland), John Tancek (Girard), John Jankovič (Barberton) in sôdružica Bregar (Kenmore). Zastopnik druš. št. 126 SNPJ Joseph Terbižan je podal zborovalcem dober referat o akciji za zavarovanje delavcev proti brezposelnosti; kampanja za sprejem takega zakona v Ohio je v teku in socialisti ter druge delavsko orientirane organizacije store vse, da ga izvojujejo. Slovenci imajo v tem gibanju svojo sekcijo. Po konferenci se je vršil piknik, na katerem sta govorila tajnik Konference št. 2 Louis Zorko in Chas. Pogorelec, tajnik JSZ. Vsa prireditve je bila velik moralen uspeh.

Med sodrugi in sodružicami v Salemu smo se počutili kakor doma. Sprejeli in postregli so nam izborno.

Anton Jankovič.

To in ono pri nas

Cleveland, O. — Kapitalistični politični včasii slabo nagradujejo tiste, ki jim skušajo ustrediti. Tu živi rojak, ki je pred županskimi volitvami delal v mestni elektrarni sedem let. Dal je \$5 v demokratski kampanjski fond v pomoč izvolitve Millerja za župana. Miller je bil izvoljen in ta rojak kmalu potem odslovljen. Dolgo si je prizadeval, da bi mu demokratje popravili krivico, pa ni nič izdalo, četudi je sam gospod Pirc posredoval. In rojak je šel tri mesece pozneje v elektrarno po svojo delovno obleko, kajti njegovo mesto je okupiral drug demokrat.

Tone Rupnik je poizvedoval pri A. Domovini, kako to, da ni bila njegova resolucija o vprašanju zavarovanja brezposelnih priobčena. Menda je mislil, da je temu kriv kak socia-

list. Slišal sem, da so mu pri Pircu rekli, da če hoče, mu ustrežejo. Ne vem, kaj jim je odgovoril. Joško Penko je dejal, da bi bila objavljena takoj, če bi bila osebno prinešena v uredništvo. Zato je Tone preiskaval.

Ker pišem kot mislim, se mnogim zamerim. Če ima kdo neprilike, pa mene dolži. Neki sodrug je dobil nepodpisano karto. Gotovo mu jo je poslal kak provokator, da bi povzročil prepri. Ali sodrug je pravil drugim, da sem jo gotovo jaz poslal. Ne, prijatelj! Kar pišem, podpisem. To vendar lahko vsakdo ve, da ne pišem ne anonimnih dopisov, ne pisem, ne kart.

Enkrat me je hotel neki rojak "z badlom po glavi", ker ni dobil podpore, češ, ti si kriv in si proti govoril.

Tako imam tudi jaz svoje težave. In kakor vidite, moj dopis v Proletarcu je zdaj veliko krajši. Bo pa manj zamere. Fr. Barbič.

Velik uspeh naših shodov

Strabane, Pa. — Shodi, na katerih je govoril v Penni s. Joško Oven, so bili dobro obiskani. Zaključni shod za naše okrožje se je vršil v Imperialu. Ta tura je bila eden največjih uspehov v naši kampanji. Konferenca JSZ ter klubi so rezultata lahko veseli. S. Oven je na advijenco napravil najboljši vtis, ker je govornik, ker rabi tudi humor, in ker je dober poznavalec razmer in socializma.

V kratkem aranžiramo drugo serijo shodov, na katerih nastopijo angleški govorniki. Načrt bo predloženi konferenci JSZ, ki se bo vršila v nedeljo 25. septembra na Library, Pa. Ker bo ukrepala o pojačanju naše kampanje, je važno in potrebno, da bo imela čimvečjo udeležbo. Na tem zborovanju bodo podana poročila, koliko so klubi in drugi pripravljeni prispevati za pokritje stroškov te ture, oziroma so že prispevali. — John Terčelj.

Izlet naročnikov Proletarca v Clevelandu

Cleveland, O. — Kriza, katero je povzročil kapitalizem, uničuje vse pridobitve delavstva, za katere se je borilo leta in leta. Naše časopisje je enako prizadeto. V teh težkih okoliščinah se je obrnil Proletarec na vas in pojasnil situacijo. Pomoč mu je nujno potrebna. Vseled tega sta kluba št. 27 in 49 sklenila, da priredita v prid Proletarčevega tiskovnega fonda v nedeljo 18. sept. izlet naročnikov in prijateljev Proletarca na Močilnikarjevo farmo. Zabave in igrbo na izbero. Igral bo Barbičev orkester. Trok odpelje izpred Slov. nar. doma na St. Clairju ob 12:30 in ob 2:30, ki se medpotoma ustavita pred Slov. del. domom na Waterloo Rd. Kjerkoli se delavci bore za svoje pravice, so delavski listi z njimi. Pomagajo pri gradnji delavskih ustanov, uče in dramijo. Tak list je "Proletarec". Pridite na to prireditve in povabite s sabo prijatelje. Odbor.

Poročevalec.

VARNOST "VARNOSTNIH" SHRAMB

Ker so banke propadale druga za drugo, so si ljudje najeli takozvane varnostne shrambe (safety deposit boxes) ter spravili v nje svoj denar in druge vrednote. Te varnostne predale imajo banke in tudi firme, ki se pežajo s prodajanjem nepremičnin, transferiranji posojil in sličnimi posli. Prošli teden ponosi so udri roparji v varnostno shrambo firme Koch & Co. v Chicagu, kjer ima predale mnogo strank. Dobili so po raznih domnevah nad sto tisoč dolarjev v gotovini, vrednostne papirje pa so večinoma pustili. Na sliki je pročelje Kochove firme. Rop je bil izvršen ponoči.

Zanimanje za soc. stranko

Library, Pa. — Kar se tiče politike, vlada v naši naselbini veliko zanimanje, toda ali veste za kakšno? Za tisto, katero zastopa in propagira socialistična stranka, kar je dobro znamenje. Zlasti naše ljudstvo je sprevidelo, da v kapitalističnih strankah ni prosperitete za delavstvo, temveč le bič, ki nas tepe.

Rojaki, pristopite v naš klub št. 230 tudi vi. Agitirajte, da bo sleherni delavec odal svoj glas za ves socialistični tiket.

V nedeljo 25. sept. se vrši v tukajšnjem slovenskem domu konferenca, in potem piknik v korist konferenčne blagajne, odnosno naše agitacije. To je zadnja naša konferenca pred volitvami. Udeležite se je. Pridite na piknik v obilnem številu. — F. S. Jurjevec.

Razne vesti

Bridgeport, O. — Tu si je 2. sept. končal življenje dobro znani priljubljeni rojak Frank Potnik. V smrt ga je pognala neozdravljiva bolezen — tuberkuloza.

Na Syganu, Pa., je 31. avgusta preminula mati s. Lovrenc Kavčiča v starosti 80 let.

Koncem avgusta sem obiskal v Pennsylvaniji naselbine Imperial, Sygan in Canonsburg. Brezposelnih je mnogo in pomankanje med njimi zelo občutno. Veliko zanimanje v teh krajih je vladalo za Ovnove shode, ki so se vršili začetne dneve v septembru.

Čitam, da bodo imeli v Girardu čitatelji Proletarca priredbo v podporo listu. Posnemanja vredna ideja. V Girardu zelo cenijo Proletarca, zato je tudi tako razširjen!

Na potovanju je treba opreznosti, da človeka ne potegnejo. Mene bi kmalu nekdo, pa sem nakano pravočasno spoznal.

Delavske razmere tod so skrajno slabe. Steel korporacije so spet znižale plače, zdaj 10 odstotkov. Hura! Le še glasujemo za-Hoovra in demokrate!

V Penni eni premogarji niti za vožnjo ne zaslužijo. Hodijo na šiht po 20 milj daleč, plača pa je v ničlah brez prednjih števil. Napravimo temu stanju konec. Delujmo za zmagnjo socialistične stranke! Jos. Snoy.

Nesreča

Red Lodge, Mont. — V Bear Creeku je 2. sept. smrtno ponesrečil znani rojak John Kastelic. Ko je dospel z avtom po klancu v Washoe, so mu odvedale zavore in je zdrvel z vso silo navzdol ter se prekucnil. Njegov sopotnik, Litvinec po rodu, je dobil le manjše poškodbe. Pokojni Kastelic je bil član SNPJ in JSKJ. K. Erznožnik.

O Peruškovi razstavi

Razstava slik H. G. Peruška, ki se je vršila nedavno v Euclidu pri Clevelandu, namenjena Slovincem, ni imela dobrega obiska. Temu je kriva precej lokalna politika, ali kako bi jo imenoval, ki vleče na vse strani, pa ovira napredek. Poročevalec.

KONVENCIJA J. P. Z. S.

Dne 19. sept. se sestane v Milwaukeeju, Wis., delegacija osme redne konvencije JPZS, katera bo ena izmed najvažnejših, ako ne najvažnejša v zgodovini te napredne podporne organizacije.

Kakor vse slične organizacije, bo imela tudi "Sloga" težke naloge, povzročene vsled gospodarske krize, poleg tega pa trpi že leta vsled nezmiselnih notranjih bojev.

Spor se je začel, ko je urednik "Obzora" takoj po svojem nastopu pokazal nasprotstvo delavsko napredni misli ter jo skušal izpodriniti z uvajanjem nekakšne narodnjaške politike.

Skupno z gotovo skupino oseb, katere so skušale doseči vpliv v naselbini, pa niso imele nikdar trdne zaslombe, odkar je prenehal izhajati tednik "Slovenija", se je začelo razširati po naselbini šovinizem, katerega dobro podlago je tvorilo baš tiste čase vprašanje Slovenskega doma.

Stari naseljenci, ki so delovali v naselbini že četrt stoletja ali več, so pa razumevali veliko nesmiselnost načrta za četrtmilijonski Dom, upoštevajoč razmere in okoliščine ne samo v deželi, temveč širom sveta, zato so ideji nasprotovali. Poleg tega pa so bili prepričani o neiskrenosti gotovih oseb, ki so igrale glavno vlogo v gibanju za Dom. Zal, da tega mnogi pošteni možaki, ki so gibanje podpirali iz resnih, odkritosrčnih namenov, niso zapopadli.

Taktika "Obzora" se je razvijala v znamenju blatenja neljubih oseb in razdvajanja, ki je res prinašala začasne uspehe in potlačila v ospredje narodnjaški šovinizem, čigar kricanje je zbegalo malodušne, da so obupali v nado zmage napredne, socialistične misli.

V boju za nadvlado v naselbini se je začelo ruvaško delo tudi v posameznih podpornih društvih, predvsem v društvih JPZS, v katerih se je razširil silen razdor z uničujočimi posledicami.

Razdor je dosegel svoj vrhunec po zadnji konvenciji leta 1929, ko je urednik glasila javno nastopil proti zahtevi delegacije, da mora glasilo pisati v duhu socialističnih idej in v tem smislu sprejetih resolucij.

Na konvenciji je sicer predloženo mu pogodbo za glasilo sprejel, toda kmalu po konvenciji jo je vrgel glavnemu odboru pred noge. Zahteval je, da se mu predloži tako, ki bo po njegovem okusu. Predvsem je zahteval, da se črta iz pogodbe določba, ki je dajala glav. odboru pravico preklicati glasilo in si najeti drugega ali pa izdajati lastnega. Nadalje, da se izbrše iz pogodbe določbo glede socialističnih načel. Pogodba naj bi potemtakem predstavljala krpo papirja, glavni odbor s tiskovnim odborom vred pa bi stal pod diktaturo človeka, kateri je bil komaj par mesece član organizacije in naselbine.

Seveda, s pomočjo svojega časopisa je dosegel, da mu je en del članstva ploskal, menda v prepričanju, da izvršujejo s pobijanjem delavskih interesov in naprednih idej dobro delo.

Ta razdor je vplival na organizacijo, ki se je skozi 25 let stalno in hitro razvijala ter dosegla razmeroma velike uspehe, jako pogubno.

Mnogo članov se je obrnilo stran, ker so bili razočarani, drugi so postali mlačni in se niso več pokazali na seje, eni so postali apatični napram vsemu, in tako je nastala v JPZS vsestranska brezbriznost in nezaupljivost napram glavnemu odboru in v organizaciji v splošnem. Tako je bila zamujena prilika pridobivati nove člane k organizaciji, ker tisti redki, ki še niso spadali h kakemu podpornemu društvu, so rajše pristopili v ona, v katerih je vladal red in mir.

Ko je bila mera polna, se je začela pojavljati želja, da se spor poravnava. Tudi urednik glasila je začel deiovati za to, uvidevši, da je jadril v pogubo, toda zanj je bilo to prepono, ker je med mislečimi ljudmi že izgubil naklonjenost in zaupanje.

Pri zadnjih volitvah je tudi naselbina kot celota prav odločno pokazala, da se ne da zavesti s starokrajskim narodnjaštvom in je glasovala skoro stoodstotno za socialistične kandidate.

Tako se bo ta konvencija vršila v znamenju poravnave starih nesporazumov, da se položi temelj za nadaljni napredek naše Zveze. Članstvo je odločeno, da vstraja na poti napredka in delavskih idealov. Spartak.

Krize v prošlosti in danes

Milijone Američanov je še sedaj prežetih z vražo, da so krize posledica "demokratov". Resnica je, da so rezultat kapitalistične gospodarske anarhije, kateri služita in jo brani republikanska in demokratska stranka enako. Sedanje krize v Zed. državah bi imeli prav tako, če bi bil pred štirimi leti izvoljen demokrat Smith, kakor jo imamo vzlic obljubam, ki jih je sibal "veliki inženir" Herbert Hoover.

Predsednik Hoover ni naročil te krize. Niti je ne bi bil naročil Al Smith, ako bi on gospodaril v beli hiši. Nastala je zaradi varokov, ki so svojstvo sedanjega sistema. Predsednik Hoover je le izrazil volje kapitalistične politike, kakor bi bil Al Smith; če bi on bil na njegovem mestu. Tako je bilo in bo, dokler bo ameriško ljudstvo poverjalo moč strankama kapitalizma.

P. ZOLA:

RIM

Poslovenil Etbin Kristan.

(Nadaljevanje.)

"Oh, Botticelli, Botticelli! Njegove žene s svojimi podolgovatimi, poželjivimi in čistimi izraženimi trebuhji, visoko vzravnane, prožne, plavajoče, tako da se v daja celo telo! Mladi možje, Botticellijevi angelji, ki so tako resnični in vendar tako lepi kakor ženske, negotovega spola, v katerem se spaja sila mišic z nežnostjo obrisov! Vse jih dviga plamen poželjenja, in gledalca grabi požar in ga vzneta za njimi. Oh, Botticellijeva usta, ta čutna usta, stisnjena kakor sodovi, ironična ali pa bolestna! Tako so zagonetna v svojih vzbojenih potezah, da se ne more povedati, če molče o čistosti ali o grdbi. Botticellijeve oči, te laskajoče, strastne, mistične in poželjivo zamirajoče oči! Včasih so v svojem veselju tako silno bolestne, da se ne odvarja človeški ničevnosti na svetu nič bolj nedosežnega. Botticellijeve roke, ki so tako skrbno izdelane, tako negovane, in imajo takorekoč svoje posebno krepko življenje, pa se prosto igrajo, združujejo, s tako izbrano milino, poljubujejo in druga z drugo govore, da so večji videti kakor po sili narejene; ali vsaka ima svoj izraz, ves raznovrstni izraz uživanja in bolesti dotike! In vendar ni tukaj videti nič mehkužnega ali lažnivega; povsod vlada nekakšen moški ponos, strastno, krasno gibanje oživlja in dviga postave; neomejeno stremjenje po resnici, natančno študiranje, največja vestnost, pravi realizem popravlja in umerja genialno čutenost čutenja in značaja in ozarja celo grdobo z nepozabljivo dražestjo."

Pierovo začudenje je naraščalo, ko je poslušal Narcissa; prvič je zdaj opazil njegovo malce študirano nobleso, kodraste, na florentinski način pristrizne lase, modre, skoraj slezaste oči, ki so postajale v navdušenju še bledeješe.

"Gotovo," je končno dejal, "Botticelli je čudežen umetnik... Ali zdi se mi, da je tukaj Michelangelo..."

Ali Narcissa mu je segel s skoraj srdito kretajo v besedo

"Oh, ne, ne! Ne govorite o tem! Ta je vse

pokvaril, vse ugonobil. Človek, ki se je upregel kakor bik pa opravljal svoje delo kakor rokodelca, toliko in toliko metrov na dan! Človek brez vsake mistike, brez vsakega neznanega, ki je vse tako topo videl, da izgubi človek veselje nad lepoto. Moška telesa kakor debla dreves, ženske kakor velikanske mesarice, množine neumnege mesa, ne da bi bila za njimi kakšna božanska ali vražja duša! Če hočete — zidar, to je. Silen zidar, pa nič drugega ne!"

Nevedoma je prodiralo v teh zamotanih, v stremljenju po posebnosti in redkosti popačenih možganih utrujenega modernega človeka usodepolno sovraštvo do zdravja, sile in moči. Ta Michelangelo, ki je ustvarjal brez napora, ki je zapustil najčudovitejšo umetnino, kar so jih dali umetniki svetu, je bihudobni sovražnik. Njegovo zločinstvo je bilo prav to stvarjanje, to podajanje življenja, tako da so se potapljale in izginile vse, celo najbolj dražestne umetnine drugih v tej vse preplavljajoči povodnji solncu izročeni bitij.

"Pri moji veri, Vašega mnenja nisem!" je pogumno dejal Pierre. "Pravkar sem spoznal, da je v umetnosti življenje vse in da so res le stvarniki nesmrtni. Michelangelov slučaj se mi zdi odločujoč; zakaj le temu čudovitemu stvarjanju živlega, krasnega mesa, ki rani Vašo mehkužnost, ima zahvaliti, da je nadčloveški mojster, velikan, ki potlačuje vse druge. Naj le radovedneži, esteti, duhoviti bistrogledci cepijo dlake o dvoumnem in navideznem, naj polagajo dražest umetnosti v preudarno obdelovanje in v polumrak simbola — Michelangelo ostane vendar vsegamogočen, stvarnik ljudi, mojster svetlobe, enostavnosti in zdravja; več enostane kakor življenje."

Narcisse se je le prizanesljivo in z vpludno prezirljivim obrazom nasmehnil. Seveda ne posedava vsako po cele ure v Sikstinski kapeli pred kakšnim Botticellijem, ne da bi dvignil glavo in pogledal Michelangela. Na kratko je prekinil razgovor, rekoč:

"Zdaj je enajst. Moj bratranec mi je hotel sporočiti sem, čim nas more sprejeti in čudno se mi zdi, da nisem še nikogar videl. Ali hočete, da pogledava zdaj Raffaelove stance?"

In gori v staneh je takoj zopet sodil dela dovršeno, zelo jasno in zelo pravično. Vse njegovo nezavzeto uvidevanje se je vrnilo, čim ga ni več grabilo sovraštvo do silnega dela in do genialnih dekoracij.

(Dalje prihodnjič.)

FAŠIZEM V ZNAMENJU SRAJCE

V Zd. državah se poslednja leta pojavljajo razna gibanja s fašističnimi tendencami, ki vsa na en ali drug način ponemajo Mussolinijevo organizacijo. Vsa se poslužujejo "romanskega posdrava", in znak jim je srajca določene barve. Rev. Coxov "fašizem" si je vzeti plavo srajco za svojo uniformo, "Khaki Shirts of America" pa oblači svoje člane v rujavo. Na sliki so fantje slednje imenovane skupine v lowi, katerim komandant (na levi) daje navodila, kako naj pomagajo stavkajočim farmarjem izvajati višje cene za pridelke. V Atlantiki so raketirji, ki so preje guli ljudi pod firmo Ku Klux Klana in "Eckaya" ustanovili organizacijo "American Fascisti, Order of Black Shirts", s katero varajo naivne člane že presoj časa. Organizatorji nabirajo člane na podlagi provizije in dobivajo do 25 dolarjev na dan. Članarina je od \$3 do \$25. Odvisno je, za kakšno sardjo je kdo pripravljen plačati. Vsek član mora prisesti, da se bo boril proti ateizmu (bogotajstvu) in komunizmu. Druge naloge so "tajne".

TISKOVNI FOND "PROLETARCA"

V pokritje obveznosti Proletarca tiskarni je treba zbrati v tiskovni fond najmanj \$2,500. V ta namen se je upravni odbor obrnil na posamezne sodruge, na naročnike in klube za prispevke in sodelovanje v agitaciji.

Prispevki v tem izkazu so \$96.25. Prejšnji izkaz \$455.80, skupaj \$552.05. Še manjka do kvote \$1,947.95

Prispevali so:

- IV. izkaz.
- Detroit, Mich. Albin Sardonar 50c; po 25c: Jos. Koss, Frank Padar, Andrew Sluga in John Krainz; Frank Zabkar 20c; po 10c: neimenovan, John Sankar in neimenovan, skupaj \$2 (poslal John Krainz). Klub št. 115 JSZ \$10; Jos. Anžiček \$2, skupaj \$14.00.
- Girard, O. Tancek in Dobrovolc \$5.80; Andy Krvina \$5, skupaj \$10.80.
- Chicago, Ill. Fred A. Vider \$10; po \$5: Peter Kokotovich, George Maslach in Frank Zaitz; po \$2: neimenovan in John Rak; Justin Saita 50c, skupaj \$29.50.
- Red Lodge, Mont. Neimenovan \$1.50; Walley Sansheck \$1; K. Erznosnik 75c; po 25c: John Jakopich, Steve Kotar, Tony Polk, Frank Zibert in John Krainz, skupaj \$4.50 (poslal K. Erznosnik).
- Imperial, Pa. Klub št. 31 JSZ \$5.00.
- Hermine, Pa. Po \$1: James Paycer in dr. št. 87 SNPJ; po 25c: John
- Drap in Frank Rahne; Anton Zornik 20c; po 10c: Louis Sleber in Mike Sturn; po 5c: John Stravanski in Jos. Flais, skupaj \$3 (poslal Anton Zornik).
- Irwis, Pa. Po 25c: Mike Vozel, Frank Seks, Krist Bolka in Kathie Bozich, skupaj \$1 (poslal Anton Zornik).
- Canonsburg, Pa. Frank Samsa \$2.
- Cuddy, Pa. Po 50c: Tony Vidrich, John Podboy (Washington) in Ferdinand Pregelj (Coraopolis); po 25c:

Milwaukee Leader
Največji ameriški socialistični dnevnik. Naročnina: \$6.00 na leto, \$3.00 na pol leta, \$1.50 za tri mesece.
Naslov: 540 Juneau Ave. MILWAUKEE, WIS.

Baretincic & Son
POGREBNI ZAVOD
424 Broad Street
JOHNSTOWN, PA.
Tel. 1478.

SODRUGOM IN SIMPATIČARJEM V BARBERTONU IN OKOLICI.
Seje kluba št. 232 JSZ. Se vrše sako drugo nedeljo v mesecu ob 10 dopoldne v dvorani društva "Domovina" na 14. cesti. Sodrugi, prihajajo redno na sejo in pridobivajo klube novih članov, da na ta način ustvarimo močno postojanko J. S. Z. omiljenike vabimo, da se nam pridružijo. Socialistična stranka je v tej deželi edina delavska stranka; konstruktivnim programom, s katero in si delavstvo lahko pribori boljše bodočnost in končno osvoboditev iz mezdne sužnosti.

"New Leader"
angloški socialistični tednik.
Izhaja v New Yorku. Naročnina: \$2 na leto, \$1 na pol leta.
Najbolje urejevan angloški socialistični list v Ameriki. Mnogo slovenskih delavcev ga čita.
Naročite si ga tudi vi. Naročnino zanj sprejema "Proletarce".

"PROSVETA"
Stane za celo leto \$6.00, pol leta \$3.00.
Ustanovljajte nova društva. Deset članov(ke) je treba za novo društvo. Naslov za list in za tajništvo je:
2657 S. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILL.

Frank Obreza in Joseph Kaus, skupaj \$2 (poslal Jos. Stoy).

Virden, Ill. Frank Bersich \$3; John Sluga 50c; po 25c: Frank Stempihar in Simon Kavčič, skupaj \$3.85 (poslal Frank Bersich).

Ely, Minn. Louis Govse 65c; John Teran 60c; po 25c: neimenovan, Anna Teran, neimenovan in neimenovan, skupaj \$2.25 (poslal John Teran).

Parkhill, Pa. Anna P. Krasna \$2. Forest City, Pa. Po \$1: Carolina Pavšek in Frank Povhe, skupaj \$2 (poslal Frank Povhe).

Lorain, O. J. Slajnar \$2.00. Ambridge, Pa. Louis Uhernik \$1; Joseph Tekstar 50c; po 25c: Louis Rosman in John Uhernik, skupaj \$2 (poslal Louis Uhernik).

Cleveland, O. Po 25c: F. Race, F. Coleric, Andrej Mertick in Anton Peteric; F. Knafec 20c; Leo Zupan 15c; po 10c: J. Sinkovec, Steve Brodnik, Anton Buh, Jos. Gabriel, Frank Gabriel in Josephine Slokar, skupaj \$1.95 (poslal Math Bizjak).

Oglesby, Ill. Klub št. 3 JSZ \$1.65. Utica, N. Y. Joseph Simonich \$1. Kiel, Wis. John Miklich \$1.00.

Cuddy, Pa. Dr. št. 319 SNPJ \$1. Washoe, Mont. Frank Frančinar 50c; po 25c: Alois Certalich in Joseph Faigel, skupaj \$1 (poslal K. Erznosnik).

W. Frankfort, Ill. Frank Jesh \$1. Chicago, Ill. Po 25c: Steve Malnarich, Mary Kolenc (Hamond, Ind.) in Dan Bostjan, skupaj 75c (nabral Anton Vidčič).

Albion, Pa. Joseph Volk 25c. Nabrano v Conemaugh 75c (poslal L. Kveder).

Skupaj v tem izkazu \$96.25. Prejšnji izkaz \$455.80, skupaj \$552.05. Popravek. — V izkazu priobčen v 1804. številki je bilo izpuščeno v notici iz Arme, Kans., da je klub št. 21 prispeval \$2. Skupna vsota \$5.25 je bila pravilna.

SODRUGOM IN SIMPATIČARJEM V CLEVELANDU.

Seje kluba št. 27 JSZ. se vrše vsak prvi petek v mesecu ob 7:30 zvečer. Ženskega odseka prvi torek ob 8. zvečer. Mladinski angleški odsek vsak petek izven prvega ob 8. zvečer, vse v klubovih prostorih v S. N. D. Sodrugi in sodružice, agitirajo in pridobivajo novih članov. Členic kluba ter novih naročnikov Proletarca. V organizaciji in izobrazbi je naša moč.

Dr. John J. Zavertnik
PHYSICIAN AND SURGEON
OFFICE HOURS AT 3724 W. 26th Street
1:30—3:30—6:30—8:30 Daily
Tel. Crawford 2212.
at 1858 W. 22nd Street
4:30—6:00 p. m. daily.
Tel. Canal 0164.
Wednesday and Sunday by appointments only.
Residence Tel. Crawford 8440
If no answer—Call Rockwell 9200.

Dr. Andrew Furlan
ZOBOZDRAVNIK
vogal Crawford and Ogden Ave.
(Ogden Bank Bldg.)
Uradne ure: Od 9. do 12. dop. od 1. do 5. popoldne in od 6. do 9. zvečer. Od sredah od 9. do 12. dop. in od 6. do 9. zvečer.
Tel. Crawford 2893.
Tel. na domu Rockwell 2818.

FENCL'S
RESTAVRACIJA IN KAVARNA
2899 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Tel. Crawford 1382.
Prijetna in okvna domača jedila. Cena zmerna. Postrežba točna.

Dr. Otis M. Walter
ZDRAVNIK IN KIRURG.
4002 W. 26th Street Chicago
Uradne ure od 1. do 6 pop. izvemžni nedelje.

TISKOVINE
SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA
ATLANTIC PRTG. & PUB. CO.
2656-58 S. Crawford Ave., Chicago, Ill.
Tel. Lawndale 2012
A. H. Skubic, predst. — J. F. Korecky taj.
V naši tiskarni se tiska "Proletarce".

Thomas in Detroit

Labor Day was a gala occasion for the Socialist of Detroit. Thousands of people gathered at Belle Isle park and listened to the worthy messages from some of the most prominent Socialists, namely Norman Thomas, John Panzner and others.

Norman Thomas was well received as was shown by the hearty applause that greeted him upon his arrival. His speech was frequently interrupted by bursts of hand-clapping. He related several amusing incidents about Jimmie Walker, mayor of New York, which brought forth much laughter.

A brief but interesting talk was also given by comrade Panzner.

The chairman gave a true account when he stated that, if Hoover, Roosevelt and Thomas stood together on the platform that the people would vote for Thomas just by looking at the three. The crowd enthusiastically agreed and Thomas was amused.

The picnic provided plenty of entertainment for everyone and did not lack the co-operation of our Slovene comrades.

Our last Socialist meeting was poorly attended. It's the duty of all members to improve it. A committee of three have been appointed to discuss ways and means of teaching Socialism to the members in an interesting manner. Their ideas will be put into practice at the next meeting. Please attend.

The open air meetings in the future will be held at the southeast corner of Dakota and John Rd. The meetings are held every Friday and if any change is made you will be notified.

There have been very few members participating in these meetings. Some of you members who were so willing and eager to help at the beginning, put your promises into action!

Socialist Twins, Detroit, Mich.

Royal Bakery
SLOVENSKA UNIJSKA PEKARNA.
ANTON F. ŽAGAR, lastnik.
1724 S. Sheridan Rd., No. Chicago, Ill.
Tel. 5524.
Gospodinjje, zahtevajte v trgovinah kruh iz naše pekarnice.

SLOVENCEM PRIPOROČAMO KAVARNO
MERKUR
3551 W. 26th St., CHICAGO, ILL.
(V bližini urada SNPJ in Proletarca.)
FINA KUHNJA IN POSTREŽBA.
KARL GLASER, lastnik.

Avtomobilaska popraviljalnica
PREUREDIMO VAM AVTO, DA BO KAKOR NOV. IZVRŠUJEMO VSA V TO STROKO SPADAJOČA DELA
Vsa popravila garantiramo. Porok je vam naša dolgoletna praksa.
UP-TO-DATE BODY SHOP
JOHN POZNIK in STEVE BARTON, lastnika.
16207 Waterloo Rd., Cleveland, O.

SUNSHINE — FRESH AIR AND GOOD PURE MILK
Balance Your Daily Diet With
WENDEL'S DAIRY PRODUCTS
GOOD PURE MILK
IT PROTECTS YOUR HEALTH
2380-82 BLUE ISLAND AVE. — Phone Roosevelt 3673

NAJVEČJA SLOVANSKA TISKARNA V AMERIKI
JE
NARODNA TISKARNA
2142-2150 BLUE ISLAND AVENUE
CHICAGO, ILL.

Mi tiskamo v Slovenskem, Hrvaškem, Slovaškem, Češkem, Poljskem, kakor tudi v Angliškem in Nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društva in trgovce.

ADAM MILKOVIČ. **SMOLA KAPITALISTA MEJAČA** Humoristična tragedija

(Nadaljevanje.)

Da, to so težke ure in preganji jih je treba tako ali tako; ko bi bil dan, bi teta Jana zaživigala in bi gotovo vse žaloste misli prešle. — tako pa je noč, temna noč, še meseca ni, le medel sij obmorskega svetilnika se žalostno preriva skozi temino. Ob obal pljuska-ke valovi, rahel vetrič je razgal megle in zdi se, da se bo skoraj pričelo dani. ... ampak teta Jana še ni zatjnila oči, še vedno premišljuje, preobrača se in v težko diha v blazini, v dve blazini! — Škoda le, da je dala na posteljo sveže perilo, za kaj neki! In škoda tudi, da se je bila tudi ona vsa preoblekla, saj ni bila sobota. Seveda so parno je že bilo čez dan, morda pa se je bila samo zato preoblekla — ampak kaj sedaj vse to, ko pa Antona Petelina ni. Teta Jana bi najraje ležala na hrbtu, tako da bi v strop gledala, pa bi ji bilo morda v takem položaju še težje.

"Ah diese Pflancen!" je godrdnal in postajal nemiren. Ljudje so uslužni, in debeli gošpod je malemu možaku kar hitro priskočil na pomoč. Seveda se mu je ta za uslugo kar najlepše zahvalil, potem pa postal zelo zgovoren — menda je bil žid. Tako je med potjo pravil, da se pelje k morju, da ima tam sorodnico, da je včeraj zamudil vlak in druge stvari je pravil. Tudi je omenil, da je bil svoje dni tovarnar pletenin in da ga je delavska revolucija pripravila ob vse — samo ob pamet ne, je dodal s smehljajočim glasom. Gotovo je bil vesel, da je dobil sopotnika že kar izpočetka, pa je še vprašal: "A kam se pelje gospod?"

"K morju, tudi k morju."

"Imenitno! Torej se bova vozila skupaj. Če je človek sam, je pot še enkrat daljša."

"In življenje tudi!" je dostavil sopotnik.

Utihnila sta.

Šele čez nekaj časa je vpra-

jev se škripaje premakne.

Ljudje so posedli in lokomotiva se je zagrizla v mrak z raskim žk. . . žk. . . žk. . .

Ce ni okno dobro zaprto, postane takole v zgodnjih jutranjih urah kar hladno in kupeju. Ampak nekateri ljudje so zelo utrjeni pa jim to prav nič ne škodi. Tudi debeli gošpod, ki sedi pri oknu drugega razreda, je videti utrjen. Se smehlja se, ko mu piha v obraz, gotovo je zadovoljen ker se vozi sam, nekateri ljudje se radi sami vozijo. Ampak ravno je pihnil dim proti stropu, ko se odpro vrata. Majhen, suhljat človek z očali in brado se je pravkar izmuznil skozi vrata, potem pa potegnil za seboj še velik zavoj zelenjave.

Gotovo kak branjevec! je pomislil ta v kupeju in opazoval nekaj časa prišleca kako se je trudil, da bi spravil zavoj na polico.

"Ah diese Pflancen!" je godrdnal in postajal nemiren. Ljudje so uslužni, in debeli gošpod je malemu možaku kar hitro priskočil na pomoč. Seveda se mu je ta za uslugo kar najlepše zahvalil, potem pa postal zelo zgovoren — menda je bil žid. Tako je med potjo pravil, da se pelje k morju, da ima tam sorodnico, da je včeraj zamudil vlak in druge stvari je pravil. Tudi je omenil, da je bil svoje dni tovarnar pletenin in da ga je delavska revolucija pripravila ob vse — samo ob pamet ne, je dodal s smehljajočim glasom. Gotovo je bil vesel, da je dobil sopotnika že kar izpočetka, pa je še vprašal: "A kam se pelje gospod?"

"K morju, tudi k morju."

"Imenitno! Torej se bova vozila skupaj. Če je človek sam, je pot še enkrat daljša."

"In življenje tudi!" je dostavil sopotnik.

Utihnila sta.

Šele čez nekaj časa je vpra-

šal mali možakar: "In name-ravate letovati kar sami?"

"To je gotovo kak vohun!" je pomislil debeli sopotnik pa je brž odgovoril. "Da, kar sam, jaz sem vedno sam. Veste sem bil v vojni. No, fuji!" Pljunil je.

Ko je tako Peter Mejač pokadil v razgovoru že tretjo smotko in ko se je nato Anton Petelin še naspal, je zavozil vlak na malo, a dokaj lično urejeno postajo. Preden sta se poslovila, mu je Peter Mejač še pomagal odnesti iz vagona zelenjavo in rekel: "Mogoče se še kdaj vidiva, gospod! Na svidenje! Zbogom!"

Segla sta si v roke, potem pa se izgubila v množici ljudi. Dočim je Anton Petelin krenil v prvo restavracijo in se tam založil z jestvinami ter bil prav dobre volje, se je Peter Mejač zaman oziral na vse strani, mečkal med prsti bel list, menda Suzanino pismo in premišljeval, kam naj bi krenil. Tako oziraje se na vse strani je stopal po blatnih cestah neznanega mu kraja, potem pa vprašal prvega, slučajno mimoidočega občinskega tajnika, kako dolga je in kam pelje pot do morja, pravzaprav do mesta, ki ga ima napisanega tu na listu.

"Tako?" Potem se je zahvalil, zabobnal s prsti po trebuhu in odšel v bližnji vinotoč. Dvajset kilometrov je bila dolga pot in slednjič je bilo treba misliti na odhod. Seveda ni Peter Mejač pozabil kupiti nekaj sladkarij za malega Petra in ko je ravno zapuščal trgovino, je srečal Antona Petelina, tistega zgovornega žida.

"Saj sem rekel, da se mogoče še vidiva!"

"Hehehe!" si je popravil ta zavoj, hotel še nekaj reči, pa je bil Peter Mejač že odšel za bližnjim vogalom. V Antonu Petelinu je vstal nek sum, a rekel ni ničesar.

(Dalje prihodnjič.)

A Yugoslav Weekly
Devoted to the Interest
of the Workers.

Official Organ of
Yugoslav Federation, S. P.

Proletariat

OUR AIM:
EDUCATION,
ORGANIZATION,
CO-OPERATIVE,
COMMONWEALTH

NO. 1305

Published Weekly at 3636 W. 26th St.

CHICAGO, ILL., SEPTEMBER 15, 1932.

Telephone: Rockwell 2864.

VOL. XXVII

Miners in America!

If any worker in America has more reason than any other worker to be a socialist it is the miner. In most districts his lot combines the worst features of a feudal serf and a wage slave. He risks his life in the bowels of the earth and when he comes to the surface he has no cottage or garden he can call his own. He lives in a company shack often unfit for a self respecting pig and the company as landlord deducts excessive rent out of his meager earnings—if or when he works—and that is but seldom in many of the coal fields—he is likely to be paid in scrip or token money good only at company stores where all prices run from 35% to 200% of normal prices. His children cannot so much as gather blackberries on the hillside without becoming trespassers. If he strikes or even organizes against such oppression he is black-listed and may find himself reduced to living in tent colonies such as one I know in West Virginia where recently children's lives were snuffed out in an epidemic of dysentery which proper milk and orange juice would have prevented. But they were as far beyond the distracted mothers' reach as diamonds dissolved in rare liquors.

—Norman Thomas.

If Capitalism Continues

If the capitalist system is to last a while longer, the unions and the Socialists will have to make a vigorous effort to secure the adoption of minimum wage laws in all states and in the nation.

Had there been adequate minimum wage laws in force when the present depression came on, the debacle of wage-cutting could have been prevented to a large extent. Without such laws, all the defenses the workers have been able to set up, while they have slowed the process somewhat, have been unavailing to prevent cuts from being made wholesale.

If capitalism is to continue, there will be another depression after this one has been recovered from and another period of spurious prosperity has elapsed. All depressions are signals for wage-cutting. But if, in the meanwhile, adequate minimum wage laws are secured, it will be possible to keep the cuts from being so deep and disastrous.

The enactment of minimum wage laws is one of the planks in the Socialist party platform.

The benefactors of mankind are those who grumble to the best purpose. Grumbling has raised man from the condition of the gorilla to that of the judge on the bench of justice—John Wagstaffe.

No, we are not interested in a third party. The Republican-Democratic party is one and the Socialist Party is the second party.

In former stages of society famine appeared only when the earth refused her harvests. In capitalist society famine sits at the hearth of the working class when granaries and cellars burst with the fruits of the earth, and when the market is gorged with the products of industry—Paul Lafargue.

The industrial war of capitalists... has this peculiarity, that its battles are won less by means of enlisting than of discharging its industrial recruits. The generals, or capitalists, vie with one another as to who can dispense with the greatest number of his soldiers.—Karl Marx.

There are some crimes which become innocent and even glorious by their renown, their number, and their success. Hence it is that public robberies become proofs of talent, and seizing whole provinces unjustly is called making conquests.

—La Rochefoucauld (1613-80).

Air, sunshine, rain, land, plus labor, means plenty of everything. Why don't we get together?

If you had not been handed a Socialist newspaper, what would be your political thought today?

Be as good to someone else, as some one was to you when he first induced you to subscribe for a Socialist newspaper.

The three greatest enemies of mankind are the ignorance of the masses, the cowardice of the knowing, and the imbecility of the schooled—but not educated.

Well, whatever may be said about the temporary business depression that has been going on for 3 years already, nobody can deny that its wind is good.—A. G.

SEARCHLIGHT

By DONALD J. LOTRICH

The Governor of our State called another special session of the State Legislature for the purpose of raising money for unemployment relief. The State Committee for this relief estimated that \$86,000,000 would be needed to carry the relief agencies thru the winter. Now the problem is where to get the money. They have all kinds of plans to tax the poor in order to help those poorer than themselves but not one of the republican or democratic legislators dares even suggest that the wealthy, with loads of money, be taxed. This depression is putting the politicians into a tight spot. The workers haven't any money so they can't pay and the rich don't pay. But in order to get the few pennies the poor earn or have, a sales tax on all commodities will in all probability be proposed and the workers will have to like it whether they want to or not. It is past time that the workers would learn that the politicians of the two old parties are there to protect the money of the rich. It is past time that they learn not to expect anything from them and it is high time that they fall in line with the rest of the workers in the Socialist Party and sweep out the yes men of the rich from public offices.

Nothing is more pleasing than the reports coming from every section of the country about the Socialist activities and campaign. So rapid is the growth and so great the response from the workers that the National Executive Committee, meeting in Chicago has had to increase the 1932 campaign goal to \$100,000. Two months of the campaign remain. The intensity will increase as the hour draws nearer and the work of our candidates, organizers and speakers will leave the Socialist Party as a recognized party in many States. Sometimes, as we read these reports, we get a feeling that the herd of workers are beginning to flock to us and no doubt, once the Socialist Party becomes firmly established they will.

Our own federation's members are playing stellar roles in the present Socialist campaign. Localities are all too numerous in which our comrades are faithfully performing their duties to mention. On top of that Joseph Over is making a tour of Pennsylvania and Ohio in the interest of the National ticket. Charles Pogorelec, the Federation's secretary, is doing propaganda work in Cleveland where we now have five Federation branches as compared to only two a short while back.

The latest dope, and it is dope in the proper sense of the word, from Washington says, that the bonus army which invaded the capitol city was made up of criminals and radicals. We don't believe it even if the government did teach them how to commit the most atrocious crimes for the sake of capitalism. That a man without food and clothing should become desperate in his mind is possible but they remain so only as they are hungry. When their stomachs are filled they forget everything even the fact that but a short while back they were hungry. President Hoover and his administration uses these harsh words "criminals and radicals" as campaign talk and in a campaign anything is legitimate if you are in with the administration. Somehow, we cannot help but feel that Hoover will lose a good deal of Legion vote and 'twas that which prompted him to give such inadequate excuses.

Our patron saint-Insull, stole a half million dollars from the companies he operated and they gave him a pension. One of our bankers stole millions and they have given him a short jail term. An industrialist defrauded \$175,000,000 worth. What crooks big business men are. A poor hungry worker may steal a loaf of bread and they'll jail him for a year. We want to change this system to give every man a job and bread and do away with the rich crooks completely by taking the industries and finances away from them before they send us from this world completely. We enlist your help. Do it now, and at the ballot box in November.

What slogan could be more appropriate than "Repeal Unemployment". Let them have their beer and wine. We want jobs and bread! That slogan alone should move the workers to think and to look upon the Socialist Party with favor.

Every day the situation becomes

more complicated in the coal fields of Illinois. And the miners, down and out, before the start of the crucial battle to rid themselves of high salaried "capitalist bought" officials are in need of help. Once more the Socialists jumped to the assistance of these poor devils. Headquarters have been opened in Springfield, Ill., in the Slovene Home and a national committee set to work to gather food, clothing and money for the miners. We are happy to see the Slovenes assisting in the work, for we learn, that Comrade Joseph Binocar is secretary of the committee. We are also happy that the directors of the Slovene Home in Springfield allowed the use of their premises. More and more the Jugoslavs play important roles in the daily life and happenings of the workers. More and more they learn of their place in our struggle. Those who can give should contribute and send their things to the Slovene Home in care of Joseph Binocar. It is a noble cause.

Motor City News

At the Wayne county Socialist convention held August 29, twenty delegates were elected to represent Wayne county at the State Convention to be held the latter part of this month in Grand Rapids. The party platform was formulated and candidates on the local and state ticket were nominated, among them two Slovene comrades, Peter Benedict for state senator and Frank Smerdu for state representative.

We had a small attendance at our last meeting of the English Section. A discussion is being planned for the coming meeting and everyone is urged to attend.

Our street corner meetings have been changed to Wednesday nights to a new location, Dakota and Brush Aves. The police department prohibits political speeches in various parks, but we hope to build up a good following at our new location.

The executive committee of branch 114 and its English Section recently held a meeting at the home of comrade Kisevec. Comrade P. Benedict and F. Kisevec represented the Slovene section and comrades A. Grum, M. Klarich, J. Grum and R. Travnik the English group. It was decided to give full support to branch 115 in sponsoring a social of which the proceeds will be contributed to the sustaining fund of Proletarec. Other important business was also discussed. A new English branch of the So-

cialist party was organized within our own territory at 501 Margaret St. They are already conducting street corner meetings every Saturday night at John Rd. Our members are urged to give them all co-operation possible.

Norman Thomas after having finished his speech before a crowd of 3,000 people here in Detroit, about three fourths of the audience got up and wanted to congratulate him. When he left for another place to speak most of the crowd went home, even though there were several Republican and Democratic speakers left.

Comrades, please note: Our meeting of the English Section will be held hereafter every first Thursday of the month.

M. M. Klarich, Detroit, Mich.

Working For Old Age Pension in Ohio

Members of the Socialist party of Cleveland are circulating petitions for old age pensions and asking voters to sign them. There are seventeen states where the old age pension bill has been introduced and there is no reason at all in times like the present that people no longer able to work should be in want.

An old age pension would provide security for the workers over 60 years of age. You can help to get this law enacted by signing this petition and soliciting signatures among your friends.

About thirty thousand signatures have been filed at Columbus, Ohio to get the national ticket of the Socialist party on the ballot in this state.

The meeting date of our English Division No. 27 has been changed from every Thursday to every second and fourth Sunday of the month. They are held at the branch headquarters on St. Clair Ave., starting at 10 A. M.

Cyril Pengov, Cleveland, O.

What's Your Decision? — An Invitation

In less than two months the people of this country will go to the ballot box to cast their vote for the next president. Will they vote for a man who has helped national bankers and pirates make more money, or will they vote for a man from the rank and file who believes in giving a man what he earned?

Hoover stated in his speech that there is no great distress in this country since there are no strikes, no trouble and nobody starving which shows he is totally blind to the conditions as they exist.

Roosevelt, the Democratic nominee in his Columbus speech did not give

a single idea of how he was going to get rid of the depression. All he did was criticize Hoover's administration.

The people today look for a man who will lead them out of this crisis. Many of them will not vote for neither Hoover or Roosevelt because this state of poverty has made many of them think in terms of a new social order—expounded by the Socialist party of which Norman Thomas is candidate for president.

What is your decision? Will you vote for the capitalist parties which only serve the interests of the rich, or will you cast your ballot for the Socialist party, a party of the working class which demands that labor must receive the full product of his toil?

Branches No. 27 and 49 JSF of Cleveland in conjunction have planned for an outing on Moclina's farm for Sunday, September 18. Net proceeds of this affair will be contributed to the sustaining fund of Proletarec. All readers of Proletarec and sympathizers of the Socialist party are invited.

Christine Elersich, Cleveland, O.

Johnstown Reports

Comrade Joseph Oven from Chicago, will be the principal speaker at the picnic to be held under the auspices of branch 5 JSF on Sunday, September 18, at City Park. In case of rain, the meeting will take place at the Moxham Worker's Home. Comrade Oven is a very good speaker. As for entertainment, there will be dancing both evening and afternoon. Music will be furnished by Stanley Kopal and Frank Koreitz. The admission free. Everybody welcome! Friday, September 16, at the Moxham Worker's Home, at 7:30 will be the time and place of our English Section's meeting. Every member is urged to be present. Invite your friends. Important business will be transacted.

Plans were formulated to get new members and discussions took place about street meetings at the last meeting of the Johnstown Socialist Branch. Comrade George Reeves of the faculty of the Johnstown Junior College, was back after an absence of several months. His wife also joined the branch. Comrade Rixford Knight, also a member of the Junior College will leave for New York, where he intends to do some work. He will be missed by the branch, and we hope that he will carry on the work for our cause as he did in Johnstown.

On Labor Day, several of our members attended a picnic given by the Nanty-Glo Socialists at Woodland Park. The speakers were attorney J. J. Kintner of Johnstown; Dr. Widdowson of Black Lick; Dominic Gillette, Nanty-Glo's Socialist Justice of Peace and Nathan Asbel of Nanty-Glo. The speeches were all very good and interesting.

Frances Langerholc, Johnstown, Pa.

Gluttons

Not yet satiated with the avalanche of wage cuts, the big financial and industrial elements are clamoring for more. Wages must be "deflated", they blandly put it.

As if wages had not already been deflated. Very few wage workers have escaped a cut. Vast numbers are working part time and receiving wages only for the time worked. Millions, at least ten million, have no work at all, and therefore no wages at all.

Is that not enough deflation to suit the most avaricious big banker or big employer? It seems not. The workers are gluttons for punishment, but the big guns are gluttons to give them more punishment.

We say the workers are gluttons for punishment because the overwhelming majority of them have, at each election, voted for the conditions which now prevail. They have voted for poverty and continual uncertainty as to whether they will have a job or a nickel. That's what they vote for when they vote the Republican and Democratic tickets.—The Milwaukee Leader.

Far Ahead

In improved methods of efficiency in confiscating the products of industry, the modern capitalist is far in advance of the feudal lord and tribal chieftain.—H. E. Branch.

Easily Satisfied

Some of the liberal brethren are beginning to recommend Franklin Roosevelt as a liberal. Yes, these are the same people who recommended Teddy, Wilson, and Hoover—as liberals, and see where they landed and we wrecked.

Snake Oil Won't Work

Capitalism creates a wonderful productive machine, the profit system destroys the purchasing power needed to absorb the production. This results in smaller markets, which, in its turn, results in less employment. With less employment, existing markets grow even smaller, and so again more unemployment is created. And that's the condition that no amount of optimism can cure.—American Guardian.

—The Milwaukee Leader.

Americanism: Lathering ourselves to elect a party men; shuddering in helpless dread of what they will do.

A backward section is one where sock manufacturers do little business because their employees can't buy socks.

Three-cent postage has slowed up mail delivery in small towns. The postmaster has so many more cards to read.

Americanism: Convicting the poor man and clearing the rich one; wondering why people prize more above everything else.

It's easy to distinguish the upper and lower class. They break different laws.

Americanism: Extending millions of credit to foreigners so they can buy our surplus; giving charity to good Americans who can't buy because they have no credit.

The state supports schools to make good citizens, and teaches everything but good citizenship and the reproduction of good citizens.

The figures show that 23 per cent of our boy criminals are educated—if that is your idea of education.

Collective ownership of the great means of production and distribution is the only way by which the present anarchy of production and distribution can be systematized. Social ownership would transform this insanity called business into a sane and orderly production and distribution of wares.—Rev. C. H. Vail.

Hoarding

By EVELYN M. STEWART.

Dig up the rocks from the old grey socks
And put out the safety deposit box.
Put it in banks and receive the thanks
Of Hoover and all the financial ranks.
Be a good scout with the bundle of kale,
With never a doubt such as "banks might fail".
Forget what you learned in the recent crash
And come across with the hard earned cash.
Your country needs it — or bankers do —
Why you must heed it — they're calling you.
Deposit a dollar, now, today;
It will make five dollars of credit they say.
Who interest draws on the other four?
The banks, of course, as they did of yore.
They'll take the apple and you the core
And if they fail, you must not get sore.
For panics in cycles reappear,
We should learn to stand them with right good cheer.
Come, be a patriot, not a hoarder.
Though the poorhouse claim you at last as a boarder.
You may have been burned, but try again
Give the bankers each idle yen.

